

**Sekcja Socjologii
Jakościowej
i Symbolicznego
Interakcjonizmu**

Łódź – Warszawa – Słupsk – Białystok – Rzeszów, dn. 21 maja 2024 r.

**Werdykt Jury Nagrody im. Anselma Straussa 2024
(VI Edycja)**

Jury Nagrody im. Anselma Straussa, ustanowionej przez Sekcję Socjologii Jakościowej i Symbolicznego Interakcjonizmu, podczas obrad w trybie on-line dnia 21 maja 2024 r. oceniło publikacje nadesłane na VI Edycję Konkursu i jednogłośnie zdecydowało o przyznaniu

Nagrody im. Anselma Straussa

Panu Piotrowi Szenajchowi

za książkę pt.

„Odczarowanie talentu. Socjografia stawania się uznanym artystą”

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2022

ISBN 978-83-8220-866-5

oraz

Wyróżnienia

Pani Anecie Ostaszewskiej

za książkę pt. „Becoming bell hooks: A story about the self-empowerment of a Black girl who became a feminist”

Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2023

ISBN 978-83-235-6209-2

Uzasadnienie werdyktu (Nagroda główna)

Książka p. Piotra Szenajcha wpisuje się w ideę nagrody Anselma L. Straussa, twórczo i wieloaspektowo wykorzystując jego dorobek. W sposób świadomy i kreatywny prowadzi uogólnienia teoretyczne zgodnie z logiką teorii ugruntowanej, pogłębiając i rozwijając już istniejące w literaturze kategorie albo konstruując pojęcia nowe, w oparciu o spostrzeżenia wybrzmiewające w przeprowadzonych wywiadach. Chociaż podstawowym materiałem badawczym były dla Autora autobiograficzne wywiady zebrane wg metodologii Fritza Schützego i opiera swoją analizę również na dorobku innych autorów, to kilkakrotnie nawiązuje do koncepcji pracy biograficznej Straussa; rozwija i przeformułowuje np. straussovską kategorię „nauczyciela-przewodnika”, tworząc pojęcie „inicjatora”.

Ważnym aspektem, na który należy zwrócić uwagę jest sposób teoretyzowania; zwraca uwagę gęstość pojawiających się kategorii, które z różnych stron rzucają światło na badane zagadnienie, wśród nich szczególnie cenne są pojęcia „wehikułów awansu” i „domykania furtek”, wyłonione bezpośrednio z materiału badawczego, będące przykładem generowania kategorii w oparciu o metodę biograficzną. Tekst nasycony jest nawiązaniami teoretycznymi przy czym dotyczą one teorii średniego zasięgu.

Warto docenić unikalność i wartość zebranego materiału badawczego, czyli wywiadów z trudno dostępnymi respondentami, należącymi do artystycznej elity w polu sztuki (sztuki wizualne). Autor nawiązuje do wyzwań, jakie pojawiały się na różnych etapach pracy badawczej, w sposób świadomy i transparentny relacjonując trudności i sposoby ich rozwiązywania (lub naświetlając zaistniałe sytuacje). Specyfika próby (tendencja respondentów do autokreacji, niechęć do prowadzenia narracji na temat własnego życia) wymuszała czasem refleksyjne podejście do stosowanych metod, z czego Autor wychodzi obronną ręką.

Przystępność i dialogiczność wywodu, także przy omawianiu zagadnień metodologicznych, to kolejny walor pracy na który zwróciło uwagę Jury. Książkę z powodzeniem i korzyścią mogą czytać osoby niezaznajomione z aparatem teoretycznym i metodologicznym socjologii.

Erudycja Autora, jego wrażliwość metodologiczna wnikliwość spojrzenia na przedmiot badania oraz konsekwencja w wieloletnim procesie zbierania danych i ich analizy, a przede wszystkim śmiałość zamierzenia badawczego oraz rozległość badanych sfer stawania się uznanym artystą, sprawiają, że przyznanie nagrody Anselma Straussa jest ich uzasadnioną konsekwencją.

Uzasadnienie werdyktu (Wyróżnienie)

Książka p. Anety Ostaszewskiej zgodnie z myślą przewodnią konkursu nawiązuje do twórczości Anselma Straussa (podobnie jak do metodologów jemu pokrewnych, jak Gerhard Riemann i Fritz Schütze) rozwijając wątki jego prac takie jak: praca biograficzna, kształtowanie tożsamości, “świadome procesy autorefleksji, samoodkrywania i rozumienia”

a także nawiązując do koncepcji trajektorii cierpienia. Co szczególnie istotne, zawiera ciekawe i ważne omówienie zagadnienia autobiograficzności w kontekście metodologii feministycznych. Nawiązuje zatem do tematyki w niewielkim stopniu akcentowanej w polskim piśmiennictwie socjologicznym.

Szczególnie cenne dla badaczy jakościowych pracujących w nurcie narracji pierwszoosobowych są rozważania o pisarskich strategiach autobiograficznych. Aneta Ostaszewska na przykładzie analizy autobiograficznej twórczości afroamerykańskiej feministki bell hooks (oryginalnie Gloria Jean Watkins) dokonuje przeglądu form autorskiego pisarstwa o własnym życiu. Skupia się na pokazaniu nie tylko usytuowania narratorki w świecie życia społecznego, ale też w jej własnych tekstach, co może stanowić metodyczne odniesienie dla badań autoetnograficznych. Niewątpliwym walorem publikacji jest klarowność i czytelność wywodu.

„Becoming bell hooks. A story about the self-empowerment of a Black girl who became a feminist” to w końcu książka ważna z powodów społecznych: w prosty, obrazowy sposób tłumaczy wzajemne powiązanie zjawisk przemocy, rasizmu, feminizmu i interseksjonalności. Książka w opinii Jury zasługuje na wyróżnienie w konkursie.

Jury Nagrody im. Anselma Straussa

Anna Kacperczyk, Przewodnicząca Jury

Małgorzata Bieńkowska, Członkini Jury

Marek Gorzko, Członek Jury

Katarzyna Kalinowska, Członkini Jury

Dominik Porczyński Członek Jury

Izabela Bukalska, Sekretarz Jury